

Fölhívás Szeged polgárságához!

A tizenkettedik órában, történelmi válságának valóban *sorsdöntő* órájában végre magára talált a *dolgozó és szenvedő magyarság társadalom* és kezébe vette élete intézését, a melyet eddig érdekeik szolgálatában *szabad prédának* tekintettek. A tizenkettedik órában a maga erejére és hivatására ébredt társadalom óriás, de mindennél dicsőségesebb földadata meddő évtizedek mulasztásait pótolva lázas gyorsasággal és győztes önérzettel fölépíteni egy bukott feudális múlt romjain a jövő demokratikus és önálló Magyarországnak szilárd és maradandó épületét, amelyen a reakciós pokol kapui se vehessenek erőt soha többé! A tizenkettedik órában, az igazság végső diadalának biztos érzésében fogion testvérkezet a dolgozó magyar középosztály és a magyar munkásság, a *fej és a kar proletársága*, amelyé az erő és igazság, a jövő és diadal annyi nyomor és szenvedés elmúlt éveit után. A történelem emberfeletti logikája ezt a háborút, amely a reakciós erők diadalmenetének indult, az *emberi és nemzeti jogok és szabadságok győzelmi indulójával* fejezte be. Magyarország máról holnapra visszanyerte századok óta elvesztett önállóságát és a szabad hazában szabad kezet nyertek azok a *demokratikus alkotó erők*, a melyek egyedül tudják a háborús pusztítás ingoványából a békés fejlődés világutjára rávezetni e megpróbált és kipróbált nemzetet. Hozzátok fordulunk e nagyszerű idők termékeny fergetegében, e valóban sorsdöntő órák ihlető lázában, e világteremtő pillanatok felelőségét mélyen átérzve! Szeged népe, dolgozó polgárok, akik a demokratikus kultúra és haladás eszméinek teljes győzelmét akarjátok, jöjjetek mindnyájan *a mi zászlónk alá*, amelynek pirosa lelkünk kigyulladt akaratát, fehérje szívének szeplőtlen szándékát, zöldre reményünk viruló vetését jelenti a világnak!

A mi programunk röviden: az *új Magyarország!*

Akarjuk az általános, titkos községenkénti választójogot, amelyet többé nem ha-

misíthat meg és nem sikkaszthat el semmiféle látszatra és hazugságra épült hatalom haldokló erőszaka.

Akarjuk a *gyökeres földbirtokreformot*, hogy a háborúból megtérő Magyarország népe ne legyen hazátlan bitangja a középkori feudális urainak és kasznárjainak.

Akarjuk a *szabadságot és jogot* életéhez, kulturájához, jövő fejlődéséhez az új Magyarország minden nemzetének, akik a *népek szövétségének* élő koszorujában fölvirulnak.

Akarjuk *hazánk tökéletes függetlenségét*, hogy ezután a magunk akarata vigye előre nemzetünket a szabad és gyors fejlődés európai országútján.

Akarjuk a *békét*, amely ne a fegyverek, de a megértés békéje legyen, akarjuk a *kulturát*, amely ne a kiváltságosak, de az egész munkás és békés nép boldogító kulturája legyen, amely az élet minden javát és erejét az emberi szolidaritás világmegváltó gondolatának oltárára helyezi.

Akarjuk a militarista imperializmus spártai kaszárnyája helyébe a demokratikus és humanista haladás szabad és tiszta munkáspalotáit fölemelni.

Akarjuk, hogy a fűdövéstől, alkoholizmustól, gyermekhalandóságtól leromlott és megtizedelt magyar nép a szociális szellemen megalkotott *közegészségügyi intézmények* segítségével erőre és egészségre kapjon, hogy a reá váró emberfeletti nagy nemzeti munkát teljes sikerrel és eredménnyel elvégezze!

Erre a szép és dicsőséges föladatra hívunk ma benneteket Szeged népe, amelyet a mai magyar demokrata radikalizmus szellemi atyja és leki vezére, *Kossuth Lajos* a nemzet büszkeségének nevezett. Szeged népe most mutasd meg, hogy méltónak találtattál e megtisztelésre!

Testvéri üdvözléssel

Az Országos Radikális Párt szegedi végrehajtó Bizottsága.

goztatta, hogy a királyi pár látogatását, ha csak lehet, el kell halasztani. Csatlakoztak ehhez a véleményhez a lelkészek is. A polgármester ezután a tanács főhatalmazása alapján a következő táviratot intézte báró Sztéryi József kereskedelmi miniszterhez, a magyarországi látogatások intézőjéhez:

A külpolitikai és harctéri események hatása alatt a város közönségének hangulata nagyon nyomott; ezt az erős járvány pusztítása is fokozza, minélfogva a szegedi királylátogatás idejét újabb megfontolásra ajánlom.

A polgármester.

A távirat, amelyhez a főispán is hozzájárult, még a délelőtti órákban elment. A királylátogatás előkészületeit azonban *nem szünteti be* a város hatósága. Kijelentette azonban a polgármester, hogy amennyiben a királylátogatás időpontját nem halasztanák el, semmiért sem vállalja a felelősséget.

Százhat újabb spanyolbeteg és három halálozás Szegeden

(Saját tudósítónktól.) A spanyolbetegség még mindig terjed, bár csütörtökre mintha vesztett volna kissé abból a vehemens erőből, amely félelembe ejtette az egész lakosságot. Amíg ugyanis szerdán száznegyven újabb spanyolnáthás megbetegedést jelentettek a főorvosi hivatalnak, a város belterületéről, csütörtökre csak nyolcvanhat újabb megbetegedésről érkezett jelentés. A halálozások száma is csökkent szerdán: a város belterületén mindössze *két* spanyolnáthából származó *halálozás* történt.

Jellemző, hogy a járvány *mindig nagyobb méreteket terjed a külterületeken*. Csütörtökre csak a Felsőtanyáról újabb husz megbetegedést és egy spanyolnáthás halálozást jelentettek; az Alsótanyáról nem érkezett hír a főorvosi hivatalhoz. Értesülésünk szerint azonban itt még nagyobb a megbetegedések száma, amennyiben csak csütörtökre újabb negyvennyolc megbetegedés történt. A tanyákon történt spanyolnáthából eredő halálozások száma öt, a spanyolos megbetegedések száma azonban meghaladja a százharmincat is.

A város bel- és külterületén ezidő szerint összesen mintegy ezerötven spanyolnáthás beteg van az összes halálozások száma pedig meghaladja az ötvenet.

Pásztor József törvényhatósági bizottsági tag a következő indítványt intézte a polgármesterhez:

Nagyságos Polgármester Ur! A járványbizottság a haladéktalanul szükségesnek ítélt intézkedések között arról is gondoskodni kívánt, hogy az orvosoktól a fuvar a bérkocsisok meg ne tagadhassák. Véleményem szerint egyedül az, hogy igazolvánnyal látják el az orvos urakat, nem fog célra vezetni. Vasárnap délből például jelen voltam, amikor dr. Baneth Samu tisztí orvos kocsit akart fogadni, hogy két betegét meglátogathassa. Kért, könyörgött a kocsisoknak, még sem ment egyik se. Pedig akkor hét kocsit állt a törvényszék előtti állomáson. A számuk 57, 63, 58, 58 kétlovas, 17, 89 és 42. A könyörgő Baneth ilyeneket mondott:

— Tudja, hogy jól szoktam fizetni.

— Gyűjön az isten áldja meg, egy szegény betegem nagyon rosszul van.

— Ha akarja, duplafuvar fizetek, a betegekhez kell menni.

A kocsisok ilyen válaszokat adtak:

— Két órák esküvőre kell mennem.

— A lónak is enni kell.

— Most etetek.

— Én most jöttem vissza. Annak a gyereknek semmi oka sincs, hogy el ne menjen.

— Ezzel a sovány lóval nem szaladgálhatok annyit.

Szükségét látom annak, hogy mindezeket tudomására hozzam polgármester urnak, mint a járványbizottság elnökének. A járvány

A mai idők nem alkalmasok a királylátogatásra.

— A hatóság akciója a királylátogatás ügyében. —

(Saját tudósítónktól.) A városban lazasan folynak a harmincadikai királylátogatás előkészületei, bár az utóbbi napokban egyre inkább valószínűvé vált, hogy az uralkodópár tervezett látogatása *elmarad*. Egyre erőteljesebben nyilvánul meg ugyanis a hangulat a királylátogatás időpontjának elhalasztása mellett, éppen az uralkodópár érdekeinek szempontjából. Ennek a hangulatnak egyik pozitív ténye az, hogy dr. Becsey Károly, a szegedi Károlyi-párt nevében megjelent csütörtökre dr. Somogyi Szilveszter polgármesternél és kérte őt a következőkre:

1. Intézkedjék, hogy a királylátogatást *elhalasszák*, mert a mostani időben a kedélyek túlságosan föl vannak zaklatva.

2. Különösen intézkedjék olyan irányban, hogy a mai hangulatot ne sértsék meg a királylátogatáskor majd azzal, hogy *debreceni példánál itt is a Götterhaltéval* fogadják az uralkodópárt.

Dr. Becsey kijelentette a polgármesternek, hogy amikor erre a két dologra figyelmezteti a hatóságot, éppen az uralkodó iránt érzett mély tiszteletből teszi ezt, nehogy az ünnep harmonikus szépségét disszonáns hangok, vagy jelenségek megzavarják.

Ezt megelőzőleg azonban már a városi tanács egyes tagjaiban is kialakult az a meggyőződés, hogy

sem a politikai, sem a harctéri, sem az egészségügyi viszonyok nem alkalmasak arra, hogy a királyi pár a mostani időkben Szegedet megátogassa.

A debreceni Götterhalte-botrány csak

megerősítette ezeket a súlyos aggodalmakat, amelyek szintén pozitív formában nyilatkoztak meg, ugyancsak csütörtökre délelőtt.

Csütörtökre délelőtt a királylátogatás ügyében ismét értekezlet volt a városházán dr. Kelemen Béla főispán elnöklésével. Az értekezleten, amely a szigorú bizalom jegyében folyt le, részt vettek a polgármester, az egyházak képviselői, a két országgyűlési képviselő, valamint a tanács tagjai. Dr. Somogyi Szilveszter polgármester az értekezleten a következő átiratot nyújtotta át az elnöki főispánnak:

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintettel a nap-nap után fölvetődő és mindinkább izgalmassá váló országos eseményekre, tekintettel arra, hogy az országos izgalom Szeged lakosságát is mindjobban elfogja, tekintettel arra, hogy az ország kapui előtt áll az ellenség és a polgárság köréből sokan megkértek a közbelépésre, fölkérem Méltóságodat, hogy öfélége október 30-ra tervezett látogatásának bizonytalan időre való elhalasztása érdekében közbelépni méltóztassék.

Szeged, 1918. október 24.

Dr. Somogyi Szilveszter,
polgármester.

Ezután szóval is határozott kifejezést adott a polgármester annak az aggodalmának, hogy a királyi pár látogatására ezek az idők a lehető legalkalmatlanabbak. A főispán értesülésünk szerint kifejezte, hogy a polgármester indítványához nem járul hozzá. Dr. Pálfi József is azt a véleményt han-